Actiegroep Windturbines Blerick
T.a.v. mr. Marcel Lenders,

Per email

Schettens, 5 maart 2018

Beste Marcel,

Dank dat je me met regelmaat op de hoogte houdt van de ontwikkelingen inzake de plannen voor windpark Greenport Venlo.

Ik ben zeer onder de indruk van de kwaliteit van de informatie waarop je je baseert in het verzet van de Actiegroep Windturbines Blerick tegen de plannen zoals die nu ter besluitvorming zijn aangeboden aan de gemeenteraad van Venlo. En, in alle bescheidenheid, ik meen dat ik als voormalig voorzitter, en thans juridisch adviseur, van de Nederlandse Vereniging Omwonenden Windturbines daarover kan oordelen want in de afgelopen vijf jaar zag ik heel wat actiegroepen langs komen en nam ik kennis van heel wat stukken en notities tegen plannen voor windparken. Inhoudelijk steken jullie ver boven het gemiddelde uit, terwijl ik ook waardering heb voor het feit dat jullie – net als de NLVOW - niet categorisch “nee” zeggen tegen windparken, maar de moed hebben open te staan voor een redelijk compromis. De loopgraven induiken is immers veel gemakkelijker dan de tegenpartij met redelijke en steekhoudende argumenten tegemoet treden.

Juist tegen die achtergrond heb ik met verbazing – om niet te zeggen: verbijstering – kennis genomen van de brief van 20 februari van de Provincie Limburg aan de gemeenteraad van Venlo en van de daarop aansluitende brief van het college van B&W van Venlo ook aan de gemeenteraad. Een meer aansprekende – maar dan in negatieve zin – vermenging van publiekrechtelijke verantwoordelijkheden en privaatrechtelijke belangen heb ik zelden onder ogen gehad. In het bestuurskundig onderzoek en onderwijs werd en wordt het nodige gezegd over “hybride overheidsorganisaties” die publiekrechtelijk en privaatrechtelijke taken proberen te mengen en over de gevaren en risico’s van die aanpak. Illustratief daarvoor is het (hopelijk nog theoretische) verhaal van een gemeente waar burgers bij het melden van een overlijden per direct van die gemeente een speciale aanbieding krijgen voor een goedkope doodkist. Aan dat wat morbide voorbeeld moest ik denken toen ik die twee brieven las: qua strekking en teneur komen beide brieven in feite op hetzelfde neer als dat verhaal over een gemeente die geld wil verdienen met een publieke taak.

De provinciale brief is daarbij nog in elk geval zo zorgvuldig om eerst de nodige woorden te wijden aan de publiekrechtelijke aspecten, maar komt dan ook al snel ter zake. En dat zijn de zaken van een aandeelhouder die bang is verlies te zullen leiden. Zie de zin op de laatste pagina: “Redelijkerwijs gaan wij er als partner en investeerder in Greenport Venlo vanuit dat dit ook voor u als gemeente geldt” – waarbij “dit” betrekking heeft op vasthouden aan de plannen voor een windpark met negen turbines. Dus doorgaan met de plannen omdat anders verlies dreigt voor een “partner en investeerder” in een private onderneming. Zoiets zal misschien ook elders wel eens spelen, maar dat een provincie zulks onverbloemd aanvoert om een gemeenteraad onder druk te zetten bij het nemen van een publiekrechtelijk besluit: ongehoord! Ben ik nog nooit eerder in deze vorm tegen gekomen.

Datzelfde geld ook voor de follow-up brief van B&W aan de gemeenteraad van Venlo. In die brief laten B&W zien dat ze in feite zich geheel en al laten leiden door financiële belangen – die van de gemeente, maar ook die van Etriplus. Zie de opmerking dat Etriplus voor 13 maart de SDE+ subsidie dient aan te vragen. Onzin dat “dienen” want na de eerste SDE+ ronde komen er in 2018 nog minstens twee andere rondes waarin de bedragen van de subsidie hoger zijn, maar te kans op toewijzing kleiner. Onjuist en tendentieuze informatie dus, niet vanuit publiekrechtelijke overwegingen, maar vanuit de belangen van een investeerder die maximaal rendement wil halen en bang is dat de gemeenteraad een spaak in het wiel zal steken. Dat de raad onjuist wordt geïnformeerd is één ding, maar dat dit gebeurt vanwege financiële belangen is opnieuw voor mij een novum, iets dat ik nog niet eerder zag langskomen. Zoals het ook opvalt dat Arcadis niet alleen optreedt als adviesbureau, maar ook zelf aandeelhouder is van Etriplus. Wat een kluwen van belangenverstrengelingen!

Ik ken de details niet en wens me daar eerlijk gezegd ook verder niet in te verdiepen, maar als het waar is dat de gemeente Venlo aandeelhouder is van het Ontwikkelingsbedrijf Greenport Venlo en het Ontwikkelingsbedrijf op zijn beurt weer aandeelhouder is van Etriplus, dan lijkt hier sprake te zijn van een zodanige belangenverstrengeling dat de gemeente het zich in feite onmogelijk heeft gemaakt te voldoen aan de eisen die de Algemene Wet Bestuursrecht stelt aan publieke besluitvorming. Zou dat punt maar goed in gedachten houden bij een eventueel beroep op de Raad van State.

Ik had je dit alles al eerder willen laten weten want mijn verbazing/verbijstering was direct nadat ik kennis nam van beide brieven, maar ik kom daar nu pas aan toe omdat ik enige tijd in het buitenland was en daar een drukke agenda had. Maar bij deze alsnog

Met vriendelijke groet,

Prof. em. dr. A.W. Koers